

HISTORIE LYŽOVÁNÍ

VZNIK LYŽÍ

- první zmínky – mladší doba kamenná (neolit); skalní a jeskynní kresby, vykopávky (Norsko, Finsko, Švédsko, Norsko, Mongolsko, Korea, Čína)
- obrovský význam pro severské národy – lepší pohyb v náročném terénu, rychlost
- pravlast vzniku lyží – oblast mezi Altajem a Bajkalem

PŘEDSPORTOVNÍ POUŽITÍ LYŽÍ

- od objevu lyží do poloviny 19. století
 - lov
 - doprava
 - pošta
 - válečné účely (Rusko, Skandinávie)

Jižní lyže

- Rusko, jižní Finsko, Švédsko
- vpředu i vzadu seříznuté do špičky
- hotingská lyže – nejstarší nalezená
(Hoting, Švédsko)

■ **Arktické lyže**

- severní Sibiř, severní Skandinávie
- skluznice byla potažená kožešinou umístěnou srstí vzad, používala se jedna hůl o délce postavy

Severské lyže

- jedna lyže sloužila ke skluzu, druhá byla odrazová (potažená kožešinou)
- ve Skandinávii se tento typ lyží používal až do poloviny 19. století

Bahenní lyže

- rybáři v pobřežních oblastech Číny, Koreje a severní Evropy

SPORTOVNÍ POUŽITÍ LYŽÍ

- od 2. pol. 19. století
- 1843 – Tromsö, závody v běhu, měly charakter novodobých závodů
- oblast Telemarkem – centrum dění; používání telemarského tvaru lyží – zachoval se dodnes
- 1877 – založen první klub – Christiania Ski Club
- 1879 – první závody Holmenkollen, pořádají se dodnes

SPORTOVNÍ POUŽITÍ LYŽÍ

- střední Evropa - rozvoj sportovního lyžařství probíhal pomaleji. Na konci 19. st. vzniklo velké množství turistických, alpinistických a vlastivědných spolků – zaměření na turistiku a poznávání hor => rozvoj sportovního lyžařství
- **1887 Josef Rössler-Ořovský** založil při Bruslařském závodním klubu **český lyžařský kroužek** – první lyžařský spolek v Evropě kromě Skandinávie. V r. 1894 byl přejmenován na **Český Ski Klub Praha**
- **1903** ustanoven **Svaz lyžařů v Království Českém** – první národní lyžařský svaz na světě, předsedou byl zvolen Jan Buchar
- **1904** švýcarský svaz; **1905** rakouský a německý svaz

SPORTOVNÍ POUŽITÍ LYŽÍ

- Před první světovou válkou dosáhly největšího rozvoje klasické (severské) disciplíny – běh a skok. Sjezdové (alpské) disciplíny stagnovaly z důvodu nedokonalé techniky. Po první světové válce se měnila a zlepšovala lyžařská výzbroj a výstroj, měnila se technika jízdy => rozvoj alpských disciplín. Technika jízdy byla prezentována vynikajícími závodníky – **lyžařské (sjezdové) školy**.
- **1924** založena **FIS – Mezinárodní sportovní federace**

VÝVOJ LYŽAŘSKÝCH ŠKOL

- technika sjíždění a zatáčení prodělala za 150 let dynamický vývoj
- každá významnější změna v technice se projevila také ve výuce lyžování
- pro učební postupy se vžil pojem lyžařská škola – ustálený způsob výuky lyžování
- každá lyžařská škola má svoje typické prvky

Norská škola

- Sondre Norheim
- první škola v historii výuky lyžování
- 2 typy oblouků: telemark a kristianie

Zdarskeho lilienfeldská škola

- Mathias Zdarsky- zakladatel sjezdového lyžování
- oblouk v pluhu a oblouk z přívratu vyšší lyží

- Bilgeriho škola
- Arlbergská škola
- Francouzská rotační škola
- Rakouská protirotační škola
- Techniky s rozdílnou prací dolních končetin
- Carving